

TAPIOLAN HONKA RY

Päivitetty 10.1.2019

Ohje alaikäisten henkilökohtaisen koskemattomuuden turvaamiseksi

1. Johdanto

Suomessa on ollut vuodesta 2003 voimassa laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002). Se koskee lasten parissa työ- ja virkasuhteessa tehtävää työtä. Laki velvoittaa työnantajan tarkistamaan työntekijän rikostaustan laissa mainituissa tilanteissa. Toukokuussa 2014 voimaan tullut laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä (148/2014) koskee lasten parissa tehtävää vapaaehtoistyötä. Se antaa toiminnan järjestäjälle, kuten yhdistykselle tai elinkeinonharjoittajalle, mahdollisuuden tietysin edellytyksin selvittää vapaaehtoisen rikostausta.

Lain tarkoituksena on turvata lapsen perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista sekä suojella lasta seksuaaliselta hyväksikäytöltä ja riistolta, kuten myös muulta vakavalta väkivaltarikollisuudelta ja houkuttelulta huumeiden käyttöön. Lasten turvallisuutta ja koskemattomuutta edistetään kuitenkin parhaiten toimintatapoja kehittämällä. Vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen on vain täydentävä, lasten turvallisuutta varmistava, toimenpide. Sillä pyritään estämään sellaisten henkilöiden toimiminen lasten parissa vapaaehtoisena, jotka ovat aiemmin syyllistyneet lasten turvallisuutta vaarantaviin seksuaali-, väkivaltaj- ja huumausainerikoksiin. Tietoisuus siitä, että rikostausta voidaan selvittää, auttaa ehkäisemään ongelmia.

2. Ohjeistus alaikäisten henkilökohtaisen koskemattomuuden turvaamiseksi Tapiolan Hongassa

Tapiolan Honka käyttää ohjeistuksen pohjana valtakunnallisten nuoriso-, liikunta- ja sosiaali- ja terveysalan kattojärjestöjen laatimaa ohjetta (*Toimintaohje. Lasten turvallisuutta lisäävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen*).

Tämän ohjeistuksen tavoitteena on, että lasten turvallisuus ja koskemattomuus varmistetaan. Tällä tarkoitetaan sitä, että:

- lapsen perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat
- lapsen henkilökohtaista koskemattomuutta kunnioitetaan
- lapsen turvallista kasvua, kehitystä ja hyvinvointia tuetaan
- lasta suojellaan seksuaalirikoksilta, väkivaltarikollisuudelta, houkuttelulta huumeiden käyttöön ja muilta lapsen turvallista kasvua uhkaavilta tekijöiltä

Tapiolan Hongassa pyritään aina ennaltaehkäisemällä varmistamaan alaikäisten turvallisuus. Lisäksi ohjeistetaan seuratoimijoita tilanteisiin, joissa ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta häirintää tapahtuu ja siihen joudutaan puuttumaan.

2.1 Ennaltaehkäisy

Alla on listattu seuran käytäntöjä alaikäisten turvallisuuden varmistamiseksi:

- a) Lasten kanssa toimivien henkilöiden osalta sekä työsuhteessa olevien että vapaaehtoisten rikostaustat selvitetään.
- b) Seuralla on nimetty vastuuhenkilö alaikäisten turvallisuutta koskevissa kysymyksissä (urheilutoimenjohtaja).

- c) Hallituksessa on nimetty vastuuhenkilö alaikäisten turvallisuutta koskevista kysymyksissä (puheenjohtaja).
- d) Häirintää ehkäisevää ilmapiiriä vahvistetaan ohjeistuksella sekä julkisesti tiedottamalla. Ohjeistus on kaikkien luettavissa seuran nettisivuilla.
- e) Toiminnassa pyritään siihen, että alaikäisten kanssa toimittaessa paikalla on aina vähintään kaksi aikuista.
- f) Seurakyselyillä selvitetään, onko häiritsevää käyttäytymistä ilmennyt joukkueissa

2.2 Puuttuminen

Tässä luvussa kuvataan, miten seurassa toimitaan häirintä- tai hyväksikäyttöepäilyjen tai -tapausten ilmaantuessa.

- a) **Vastuu asian hoitamisesta on aikuisilla**, ei lapsilla tai nuorilla
- b) **Tarkistetaan huolellisesti kaikki valitukset ja epäilyt.** Kaikkiin alaikäisten häirintää koskeviin valituksiin tai epäilyihin suhtaudutaan vakavasti ja ne tarkistetaan huolellisesti. Lähtökohtana on aina häirinnän kohteeksi joutuneen henkilön oma kokemus.
- c) **Valituksista tai epäilyistä kerrotaan viipymättä.** Alaikäisen häirintää koskevista valituksista tai epäilyistä kuulevan aikuisen tulee aina viipymättä kertoa asiasta seuran urheilutoimenjohtajalle tai hallituksen puheenjohtajalle. Aikuinen ei saa kertoa asiasta muille osapuolille. Urheilutoimenjohtaja tai hallituksen puheenjohtaja on yhteydessä molempiin osapuoliin ja alaikäisen vanhempiin sekä muihin tarpeelliseksi katsomiinsa tahoihin asian selvittämiseksi.
- d) **Puututaan rikosepäilyihin välittömästi.** Mikäli jollain seuran toiminnassa mukana olevalla henkilöllä on syytä epäillä, että kyseessä on rikos eli rikoslaisissa mainittu teko, on otettava viipymättä yhteyttä poliisiin ja lastensuojeluviranomaiseen. Tässä yhteydessä on myös välittömästi oltava yhteydessä seuran urheilutoimenjohtajaan tai hallituksen puheenjohtajaan, joiden tehtävänä on ottaa seuran puolesta yhteyttä alaikäisen vanhempiin. Seuran urheilutoimenjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja avustavat poliisia sekä vastaavat kaikesta tarpeellisesta tiedottamisesta.
- e) **Hyödynnetään ulkopuolisia asiantuntijoita.** Seura voi harkintansa mukaan ottaa yhteyttä myös ulkopuolisiin vaihtolovelvollisiin ammattiasiantuntijoihin avun ja/tai neuvojen saamiseksi.
- f) **Toimitaan lasten ja nuorten edun mukaisesti.** Lasten ja nuorten turvallisuus on tärkeintä. Tilanteen selvittelyssä mukana olevien toimijoiden velvollisuutena on varmistaa, että epäasiallinen toiminta ei jatku. Mikäli aikuisen käyttäytyminen alkaa liukua väärään suuntaan, se otetaan puheeksi välittömästi. Myös mikäli nuoren käyttäytyminen aikuista kohtaan on epäasiallista, asiaan puututaan heti. Jos kyseessä on vakavampi epäily häirinnästä tai hyväksikäytöstä, mahdollisen uhrin ja tekijän välinen kanssakäyminen katkaistaan, kunnes asia on selvitetty.
- g) **Viestitään selvästi ja totuudenmukaisesti.** Varmistetaan, että kaikkia osapuolia kuullaan huolellisesti. Huolehditaan, että kaikki osapuolet tietävät, miten asian käsittely etenee. Huolehditaan kaikkien osapuolien oikeusturvasta asiasta mahdollisesti ulospäin viestittäessä.